

Nr 236.

Ankom till riksdagens kansli den 17 november 1944 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Driftbudgeten.**Åttonde huvudtiteln.**

1:o) **Folkskolor m. m.: Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor.** I propositionen nr 288 har Kungl. Maj:t (bilaga 6, punkt 1, s. 35—38 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 20 oktober 1944) föreslagit riksdagen att till Folkskolor m. m.: Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

I skrivelse den 9 oktober 1943 framlade skolöverstyrelsen utredning och förslag rörande skolhygienisk verksamhet i folkskolorna. På grundval härav framlades proposition (nr 193) i ämnet för 1944 års riksdag.

Skolläkargöromålen skulle enligt vad i propositionen förordades för landsbygdens och de mindre städernas vidkommande i allmänhet ankomma på vederbörande tjänsteläkare, d. v. s. i första hand provinsialläkarna. Skoldistriktet skulle dock vara oförhindrade att anlita även andra läkare såsom skolläkare. I fråga om kostnaderna för skolläkarnas resor föreslogs i propositionen, att statsbidrag ej skulle utgå för resor, företagna enbart inom stad, köping eller municipalsamhälle. Beträffande övriga resekostnader förordades, att statsbidrag skulle utgå till bestridande av dessa kostnader med 90 procent inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, med 70 procent inom Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län samt med 50 procent inom övriga län.

Riksdagen anförde (skrivelse nr 319) beträffande frågan om bestridande av kostnaderna för skolläkarnas resor bland annat, att riksdagen ansåge vissa skäl tala för att staten påtog sig hela denna kostnad. Några tyngre vägande skäl av finansiell natur syntes enligt riksdagens mening icke kunna anföras häremot, enär de sammanlagda årliga resekostnaderna beräknats till 126 000 kronor och departementschefen uppskattat statsbidragskostnaderna till 90 000

kronor per år. Merkostnaderna kunde alltså beräknas komma att stanna vid 36 000 kronor för år. Riksdagen, som trots det anförda icke ansåge sig böra avslå departementschefens förslag, hade dock med hänsyn till de olägenheter, som riksdagen funnit vara förknippade med det av departementschefen förordade statsbidragssystemet funnit sig böra bemyndiga Kungl. Maj:t att, efter den ytterligare utredning, som finge anses erforderlig, utfärda bestämmelser rörande bestridandet av skolläkarnas resekostnader av innebörd, att staten komme att helt svara för dessa kostnader.

Skolöverstyrelsen har beräknat att kostnaderna för läkarnas resor under budgetåret 1944/45 skulle uppgå till omkring 40 procent av kostnaderna vid fullt utbyggd skolhygienisk verksamhet eller till i avrundat tal 50 000 kronor.

Riksräkenskapsverket har anfört bland annat följande.

Skolöverstyrelsen har vid beräkningen av kostnaderna för skolläkarnas resor inom folkskoleväsendet utgått från de ersättningsgrunder, som gälla beträffande läkares resor för hembesök hos spädbarn i samband med den förebyggande mödra- och barnvården. Enligt dessa grunder utgår icke traktamentsersättning. Vidare utgår resekostnadsersättning endast därest läkaren ej i annan ordning är berättigad till gottgörelse av allmänna medel för resan samt endast då resan sker till och från mottagning utom vederbörande läkares stationeringsort och enligt av medicinalstyrelsen godkänd plan.

Riksräkenskapsverket anser sig kunna förorda, att angivna ersättningsgrunder tillämpas beträffande nu ifrågakommande reseersättningar.

I övrigt böra allmänna resereglementets bestämmelser lända till efterrättelse, varvid resekostnadsersättningen bör utgå efter reseklass II.

Vad nu sagts synes böra komma till uttryck i de bestämmelser, som skola utfärdas angående resekostnadsersättning åt skolläkare. Dessa bestämmelser synas även böra innehålla anvisningar om sättet för utbetalning av resekostnadsersättningarna. *Riksräkenskapsverket* vill föreslå, att länsstyrelserna bemyndigas att efter vederbörlig granskning av reseräkningarna utbetala godkända ersättningar direkt till skolläkarna.

Vidkommande anslagsberäkningen för budgetåret 1944/45 synes i avsaknad av säkrare underlag skolöverstyrelsens beräkning kunna godtagas.

Departementschefen har framhållit, att då riksdagen i princip uttalat sig för att staten påtog sig hela kostnaden för vid folk- och småskolor anställda skolläkares resor i tjänsten, departementschefen ansåge sig böra förorda, att bestämmelser i ämnet utfärdades i huvudsaklig överensstämmelse med vad av riksräkenskapsverket angivits. Detta förutsatte emellertid, att medel för ändamålet anvisades redan för innevarande budgetår och hade departementschefen icke funnit anledning till erinran mot skolöverstyrelsens anslagsberäkningar.

Utskottet.

Utskottet får med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts ifrågakommande förslag hemställa,

att riksdagen må till *Folkskolor m. m.: Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

2:o) **Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna.** Kungl. Maj:t har (bilaga 13, punkt 1, s. 91 och 92 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 20 oktober 1944) föreslagit riksdagen att till Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett investeringsanslag av 75 000 kronor.

Från och med budgetåret 1942/43 omändrades specialskolan och fortsättningsskolan i Gävle till en vårdanstalt för dövstumma med komplicerat lyte. På förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1943 års riksdag inköpa egendomen Mogård i Finspångs köping för att vårdanstalten skulle kunna förläggas till en jordbruksegendom. I propositionen framhölls, att anstaltens överflyttning kunde ske först sedan vissa omedelbart erforderliga byggnadsarbeten utförts, i främsta rummet en nybyggnad för inkvartering av skolhemmets elever och arbetshemmens skyddslingar. För utförande av dessa byggnadsarbeten anvisades därför för budgetåret 1943/44 ett investeringsanslag av 375 000 kronor. Genom beslut den 30 juni 1943 har Kungl. Maj:t bemyndigat byggnadsstyrelsen att av detta anslag disponera erforderligt belopp för bestridande av kostnaderna för uppgörande i samråd med skolöverstyrelsen av ritningar och entreprenadhandlingar samt utförande av andra förberedande arbeten beträffande byggnadsföretaget.

Byggnadsstyrelsen har nu anmält, att det för utförande av ifrågavarande byggnadsarbeten å Mogård beviljade investeringsanslaget visat sig otillräckligt, och hemställt om anvisande av ytterligare 75 000 kronor för ändamålet. Detta anslagsäskande har motiverats med att den ursprungliga planlösningen i vissa hänseenden behövde jämkas för att vinna ökade utrymmen och att ny avloppsledning visat sig erforderlig.

Med hänsyn till den pågående omorganisationen av dövstumskolväsendet synes det utskottet angeläget att de planerade byggnadsarbetena på Mogård snarast möjligt påbörjas, så att egendomen kan tagas i bruk för det avsedda ändamålet.

Utskottet.

Mot beräkningen av det nu äskade anslagets storlek har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett investeringsanslag av 75 000 kronor.

Stockholm den 17 november 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson i Malmö, Oscar Olsson, Gränebo, Lindström, Bernhard Nilsson, Bäcklund, Holmström, Heiding, Gustaf Karlsson, Gillström och Emil Petersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Skoglund i Doverstorp, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Pettersson i Dahl, Holmdahl, Mårtensson, Wallentheim, Viklund, Lindholm, fru Alven, herrar Åkerström och Malmborg.*